

PELLO ZUBIRIA

Abuztua izanagatik Fukushimak ez dizu opor egingo

Telebistaren eta egunkarien isiltasunari sinestekotan, Japoniako krisi nuklearra gaudituta dago. “Ez zen hain larria izango, berriro opor egin die errealitateak alarmazaleei”, pentsa lezake euskaldun sentiberak... baldin eta Internetik ez balego. Baina lobby nuklearrak lortu du orain arte hondamendia blogen muga estuetan hesitzea.

ZENTRAL NUKLEARRA UHOLDEAK harrapatuta AEBetako Nebraskan, bonba atomikoak ekoiztu dituen Los Alamosko laborategi erraldoia suteak inguraturik... ikusi al duzu horien irudirik inon, Euskal Herrian? Hemengo telebistetan katastrofe eske ari diren editoreek Fort Calhouneko zentral Missourik itoa “ahaztu” dutela? Ikusleen malakoak bilatzen dituzten kazetariei oharkabeen pasatu Fukushimatik etorritako bideo zirrargarriak? Nola liteke?

Trikimailua Londrestik azaleratu du *The Guardian* egunkariak: “Gobernu britainiarraren planak Fukushimakoari garrantzia kentzeko”, titulatu zuen ekainaren 30ean. Lurrikararen eta tsunamiaren poderioz Fukushima Daiichiko zentrala lehertu eta bi egunera, Londresko gobernuak *lobby* nuklearrarekin adostu zuen marketin kanpaina bat, istripuaren itxura lausotzeko. Horra Europako hedabideek zorrotz darabilten *omertá* esplikaturik.

Frogak erakutsi ditu *The Guardian*ek: 80 elektroposta gobernuko funtzionarien, EDF Energy konpainiaren, Arevaren eta Westinghouse-aren artean. EDF da Frantziar jatorria duen elektrizitateko multinazional erraldoia. Arev munduko nuklearrak daukaten hornitzailer nagusietakoa, frantsesa hau ere;

planetako erreaktoreen herenak Arevaren uranioa usatzen du, uranioz eta plutonioz osatutako MOX erregai berriaren sustatzaile nagusia ere bera da, Afrikatik Ingalaterrara. Westinghouse amerikarra da, etxeko tresnen ekoizle gain, erreaktoreak fabrikatzen dituen konpainia nagusia.

“Egoera honek atzerakada handia ekar diezaioke industria nuklearrari”, zioen Londresko Gobernuaren arduradunetako batek eragile pribatuoi bidalitako emailtako batean. “Nola edo hala lortu behar dugu guri aurrea ez hartzea antinuklear jendeak. Eremua okupatu behar dugu eta atxiki. Nuklearrak seguruak direla erakutsi behar dugu”. Beste mezu batean: “Antinuklearrak Europar lortu dute guzti hau Txernobylekin lotzea. (...)Txernobylekoarekin egindako konparazio horiek zanpatu behar ditugu”. Horrelaxe, hitzez hitz.

Orain, Londresko egunkariak –Murdochen hedabideek antolatu konspirazioak erakutsiz eskandalu berria piztu duen berak– publikatuari esker dakigu martxotik aurrera Britainia Handiko Gobernuak eta nuklearretako enpresa nagusiek kaleztatzen zituzten iritziak oro aurrez elkarren artean adostuta etorri zirela. Beste elektroposta batean funtzionari batek zioenez, “guztiok material bera erabili behar dugu komunikabi-

ludi handiak abuztuko oporrak bururazten dizkio herritar arruntari, halako ekililiak topatuko baititu Europako edozein landa eremutan, egun bero argitsuen iragarle. Japonian, aldiz –argazkia *Education in Japan Community* dauka webean–, eskoletan haurrei irakasten zaie ekiloreak erabili izan direla Txernobylez gerotik erradioaktibitatez kutsatutako lurretan, zoru garbitzen laguntzen duten landareak direlakoan. Foto txikikoa da Nakate San, Fukushimako Haurrak Erradioaktibitatek Babesteko Elkarteko burua, gure artean ere ezaguna egin dena hizkuntza askotan azpiztitulatura –euskaraz ere bai– Interneten zabaldu duen mezua dela eta. Une honetan Fukushiman pilatuta dutena baino erradioaktibitate gutxiagorekin Txernobyl inguruko eremu osoak ebakutu zituztela salatu dute Nakatek eta beste hainbat ekintzailek.

deen eta jendearen aurrean azaltzeko”.

Egunkarian Ingurumen saileko arduraduna den John Vidalen iritzian “pozik egon behar dute antzerki honetako jokalariek orain arte lortu dutenarekin, ikusirik nuklearraren inguruko eztabaida nola joan den Britainia Handian”. Londresko Gobernuak ekain bukaeran eman baitu baimeña zortzi zentral berri eraikitzeke, eta inork gutxik egin du garrasi.

Fukushimaren aldeko auzolana

Zentral nuklearren jabeek daukaten indarraren beste adibide bat Frantziar ikusi da berrikitan. Noizbait ezker erradikalaren eta *gauchismo*aren ikono izandako *Libération* egunkarian zuzendaritza batzordeko buru izendatu dute... 15 egun lehenago arte Arevako zuzendari izandako Anne Lauvergeon. Nuklearzaleen artean gabiroi gogorra Lauvergeon. Jakina zen *Libé* Rothschild familiak bereganatua zuela, baina disimulu pittin bat ere ez erabiltzea...

Beraz, gure komunikabide gehienek –handiek agenda markatu, txikiak hari segi– Fukushima isilpera kondenatu dute. Alabaina, Japonian erradioaktibitatea ez da desagertu, aitzitik, haren oihartzunak gero eta ozenago ikusi eta entzuten dira Interneteko blog eta agerkerietan.

dira beren burua hiltzen dutenen berriak, lurra eta bizimodua pozoitu dizkioten baserritar bat hemen, familia urruti joanik etxetik alde egin nahi ez duen 93 urteko amandrea han...

Agintari japoniarrek mezu kontraesankorrek zabaltzen dituzte. Berrikitan Naoto Kan lehen ministroak zalaparta eragin du deklaratu duelarik, ikusita zer nolako arriskuak dakartzaten, zentral nuklearrik gabeko gizarte baterantz joateko urratsak eman behar direla. Baina beste eskuarekin erradioaktibitatearen inguruko informazioak larri manipulatzeko darrate.

Uztailera arte ezkutuan eduki dituzte martxoan bertan Fukushima-ko 1.050 haurri egindako neurketen emaitzak: ia erdiaren tiroideek erradiazio arrasto nabarmenak zituzten. Baina gainera, agintariak jarraitzen dute herritarrek nozitu beharreko gehieneko erradiazio kopuruen topeak manipulatzeko, bai jendeak hartu ditzakeen milisierbet eta bai lurrean bezala janarieran pilatutako becquerel kopuruak handituz.

Japonian bertan herritar ugari talde zahar eta berrietan bilduz doaz. Batzuek elkarren laguntza antolatuz, etxetik alde egitera bortxatuei esaterako. Beste batzuek erradiazioen kontrola auzolanean abiatzeko, agintariak ematen dituzten datu eta informazioak fidagarri ez zaizkielako.

Eta mundu osoan ekintzaileak ugarituz doaz. CRIIRAD eta Greenpeace bezalako klasikoak japoniarrekin elkarlanean. Berri pila bat ere bai, ezezagunagoak, informazioak bildu, laburtu, sailkatu, itzuli, landu eta zabaltzen. Opor egin gabe. ■

Bakan batzuk laburbilduko ditugu, ingelesez eta frantsesez Fukushima-koaren jarraipena egiten duten serioenetatik hartuak.

Gehiegizko erradioaktibitatea gero eta janari gehiagotan azaltzen da. Lerrook idatzi aurretik azkena, estalpean hazitako shiitake perretxikoe-tan, Tokyon aurkiturik. Aurretik, 26 probintziatarazabaldurik da Fukushima-ko erradiazioz banatutako behi haragia. Behikia, txerrikia, esnea, barazkiak, tea, aziendenzako belar ondua... zerrenda luzatuz doa.

Erradioaktibitatea gero eta leku gehiagotan aurkitzen da. Hondakin-errauskailuetan, esaterako, kopuru handietan azaldu da. Baina autoen haize egokitu sistemetan ere nabarmendu dira erradioaktibitate

arrastoak. Orobat Fukushima-ko aparta, Tokyo barne, euri gehien biltzen duten gunee-tan, parkeetan, estolderian, eta beste.

Fukushiman bertan eskoletan-eta hasi dira kutsatutako lurrazala kendu eta lurperatzeko obrak. Harrigarria dirudien arren, eskola-umeak bertan direla. Hain zuzen, Fukushima-ko herritarren mugimendu gero eta handiagoa da beste albistea. Dizi-plina handiz jokatzeko dute japoniarrek, beren artean bezala agintari-ko, baina gero eta gehiagok salatzen dute buruzagiekin engainatu egin dituztela, laborategiko akurizatutako erabiliz.

Herritar batzuek kezka eta mobilizazioz erantzuten duten moduan, ez dira gutxi etsipenezko erabakiak hartzen dituztenak. Tantara iristen

ZINKUNEGI
OPTIKA

Garantia.

Egunez egun zure konfiantza geureganatzen dugu, produktu berriak eta zerbitzu berriak etengabe bilatuz.

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com · www.zinkunegioptika.com

